

οὐ μόνον δὲν κατεδέξατο νὰ δημοσιεύσῃ τὴν διατριβὴν ἡμῶν, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ διορθώσῃ τὰ ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα, ἀρκεσθεὶς μόνον ἐν τῇ «*Δελτίῳ*» τοῦ «*Προμηθεῶς*» νὰ γνωρίσῃ ἡμῖν, ὅτι «*καθ' ἣν στιγμήν ἐξῆλθε τὸ φύλλον ἐκ τῶν πιεστηρίων*» εἶδον, ὅτι ὤφειλε νὰ γραφῇ *Narθίκιον* (γράφῃ *Narθάκιον*) καὶ οὐχὶ ὡς ἐτυπώθη *Narκήσιον*. «*Ὅτι ὁ κ. Ἐσφιγμενίτης ἀγνοεῖ τὴν ὀρθὴν γραφὴν τοῦ *Narθάκιου* δὲν τὸ πιστεύομεν, διότι κέκταιται καλὴν βιβλιοθηκὴν καὶ πληθύν συγγραμμάτων τοπογραφικῶν· ἄλλως τε καὶ ἐν τῷ φύλλῳ τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου τρέχ. ἔτους, συνεχίζων τὴν μελέτην αὐτοῦ περὶ Φαρσάλου, γράφει *NARΘΙΚION* «*καὶ ὅχι ὡς ἐτυπώθη, λέγει, *Norκήσιον*».* Ἀλλὰ καὶ τὰ ἡμέτερα «*Φθιωτικά*» εἶχεν ὁ κ. Ἐσφιγμενίτης, ἐνθα ἐν σελ. 40—41 ἐν συνόψει ἀναφέρομεν περὶ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης καὶ τῆς ἀληθοῦς θέσεως τοῦ *Narθάκιου*. Τοῦτο λοιπὸν ἀποδεικνυσὶν, ὅτι ὁ κ. Ἐσφιγμενίτης ἐμμένει εἰς τὰ στρεβλά.*

Ἐν Ἀλεξάνδρῳ Σίβριον φθίνοντος 1893.

N. I. ΠΑΧΟΠΟΥΛΟΣ.

ΣΛΗΜΑΝ ΚΑΙ ΜΠΑΙΤΤΙΧΕΡ

Ἐν τῇ ἐνταῦθα ἐκδοδῶν ἐφημερίδι «*Ὁθωμανικῷ Ταχυδρόμῳ*» ἐδημοσιεύθησαν πρὸ τινος δύο ἔγγραφα, ἀναγόμενα εἰς τὴν συζήτησιν, ἥτις προκλήθη μετὰ τὰς τελευταίας ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς κ. Δαῖρπελδ γενόμενας ἐν Τροίᾳ ἀνασκαφῆς καὶ ἥτις σχετίζεται πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀνασκαφῶν ἐκεῖνων καὶ τὰ ἐκ τού-

κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ κυρία τις ἐσπευσε νὰ διακόψῃ ἡμᾶς, μὴ δυνάμενη ν' ἀκούῃ τοιαύτην γλώσσαν. Ξένος δέ τις μετέχων τῆς συναναστροφῆς, γινώσκων δὲ τὴν ἐλληνικὴν, ἐχαρακτήρισεν αὐτὴν ὡς «*décadence*». Ὁμολογοῦμεν ὅτι εἰς τὴν τοιαύτην ἀντίληψιν τῆς γλώσσης τοῦ κ. Ψυχάρη, γλώσσης οὐχὶ οἰκείας ἡμῖν τοῖς ἐς Κωνσταντινουπόλει, ἴσως συνετέλεσε καὶ ἡ μετὰ κόπου καὶ κόπον ἀνάγνωσις παρ' ἡμῶν. Ἐπὶ τούτῳ αἰτούμεθα μὲν συγγνώμην πρὸς τοῦ ἀγαπητοῦ φίλου, κηρύττομεν ὅμως τὴν ἐπὶ τῷ ἀκουσίῳ σφάλματι ἀθωότητα ἡμῶν, διότι δι' ἡμᾶς ἡ γλῶσσα αὕτη εἶνε νεκρά.

* *

Εἶνε γνωστὸν τὸ : «*ἡ ὑπόγραφή μου δίδει ἡ ἐφημερίδα γράφω*». Ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ἐγένετο ἐν Ἑλλάδι· ἀνεμνήσθημεν δ' αὐτοῦ, διότι κατ' αὐτὰς ἡγγέλθη στόλος ὅλος ἐν Ἀθήναις ἐφημερίδων νέων, ἄλλων μὲν τὸ πρῶτον ἐμφανιζομένων, ἄλλων δὲ ἐπαναλαμβανουσῶν τὴν διακοπείσαν ἐκδοσὶν αὐτῶν. Πρὸ τινος χρόνου ἐξεδόθησαν τὰ «*Ἡμερήσια Νέα*», ἡ «*Ἐφημερίς τοῦ Λαοῦ*» καὶ ἡ «*Ἑλλάς*», ἀπὸ τινων ἡμερῶν ἐκδίδονται δὲ «*Κῆρυξ*», ἐν μεγάλῳ σχήματι, καὶ ἡ «*Συνταγματική*», ἀμφότεραι πρῶται. Ἐσπερινὴ δὲ ἐφημερίς ἐξεδόθη ἡ ἄλλοτε ἐκδοδῶν «*Νεολόγος* τῶν Ἀθηνῶν» καὶ ἐβδομαδιαία ἡ «*Ἐθνικὴ Σημαία*». Ἐντὸς

τῶν νεώτερα πορίσματα τοῦ διαπρεποῦς τούτου γερμανοῦ ἀρχαιολόγου. Ἀμερολήπτως ὅλος δημοσιεύοντες τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἐν μεταφράσει ἐπαφίμεν τοῖς ἀρμοδίαις τὴν δέουσαν κρίσιν.

A'.

Ἐπιτολὴ τοῦ ἀντιπροσθέντος Σραϊδερ.

Τῇ ἐριτίμῳ Σεντάξει,

Φίλος τις μοὶ ἐπεμψε τὴν ἐπιφυλλίδα τοῦ ὑπὸ ἡμερομ. 30 αὐγούστου ὑμετέρου φύλλου· ἐν αὐτῷ ἡ 13η στήλη κλείει διὰ τῶν λέξεων : «*Οἱ πλείστοι τῶν σοφῶν τοσοῦτον δεδωλωμένως ὑπὲρ τῆς τοῦ Σλήμαν-Δαῖρπελδ Τροίας τοῦ 1882 διετέθησαν, ὥστε καὶ αὐτὴ ἡ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ μηχανικοῦ Σραϊδερ ὑπόδειξις, καθ' ἣν εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποτελῇ φρούριον, ἀδύνατον ν' ἀποτελῇ πέραμον ἡ Τροία τοῦ Δαῖρπελδ (Πρόβλ. Ὁθωμ. Ταχυδρόμου 1892 ἀρ. 94, 1893 ἀρ. 200) οὐδεμιᾶς ἔτυχε προσδοχῆς κτλ.*»

Οὐδέποτε ἐπεχείρησα νὰ ὑποδείξω ἢ καὶ θετικῶς νὰ διαβεβαιώσω ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ παριστῇ ἡ Τροία φρούριον ἢ πέραμον. Τοῦναντίον ἐν ἐπιφυλλίδι τῆς γερμανικῆς «*Ἐφημερίδος τῶν Ἰδρυμάτων*» (*Deutscher Bauzeitung*) τοῦ ματοῦ τοῦ 1891, ἥς ἀντίτυπον, ὑπ' ἐμοῦ αὐτῷ ἀποσταλὲν ἐλαβε κατὰ τὸ θέρος τοῦτο, ὁ λοχαγὸς Μπ., περιλαμβανόμενα τὰ ἐπόμενα :

«*... Διὰ τούτων ὁ συντάκτης τοῦ δημοσιεύματος τούτου ἐξήντησε πάντας τοὺς λόγους, οἵτινες ἠδύναντο νὰ παρακινήσωσιν ὅσον νὰ μὴ ὑπογράψῃ τὸ πρωτόκολλον, ἐν ᾧ ἐλέγοντο ταῦτα : Αὐτοὶ καθορῶνται τείχη, πύργοι καὶ πύλαι, ἀνθικουσαί εἰς ὀχυρωματικὰ ἔργα διαφόρων ἐποχῶν! Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν βλέπει πύργους». Ὅτι τὰ τείχη καὶ αἱ πύλαι ἀνθικουσαί εἰς πέραμον, τοῦτο εἶναι δυνατόν — καὶ πιθανόν — μάλιστα δύναται τοῦτο*

τοῦ ἐνεστώτος μηνὸς ἀγγέλλεται ἡ ἐκδοσις σὺν ἄλλαις καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Ἐπαμ. Δεληγιώργη ἐκδοδῶν «*Ἐφημερίς τῶν Συζητήσεων*». Ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς, Κύριε, ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Ἀμήν!

* *

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ ἐφημερίδων ἀναγράφωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἐν Παρισίοις ἄρτι ἐδικάσθησαν δύο ἐφημερίδες, ὁ «*XIXe Siecle*» καὶ ἡ «*Eclair*», τῆς δευτέρας παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς πρώτης ἀναδημοσιεύσεως ἐν *Τελευταίᾳ ὥρᾳ* τὰς πληροφορίας καὶ τὰ ἄρθρα ἐκεῖνης. Ἡ «*Eclair*» ἐστημεῖον μὲν τὴν προέλευσιν τῶν ἄρθρων καὶ πληροφοριῶν, ἀλλ' ὁ XIX Αἰὼν ἐθεώρει τὴν ἀναδημοσίευσιν ὡς ἐπιζήμιον. Τούτου ἕνεκα ἐνήγαγε τὴν «*Eclair*». Τὸ δικαστήριον ἀπεφάνετο ὅτι τὴν ἀπηγορευμένον ἐφημερίδα τινί, τῆς ἀπαγορεύσεως ἐκ τῶν προτέρων δηλουμένης, τὸ δημοσιεύειν τὰ ἄρθρα ἐτέρας ἐφημερίδος καὶ μάλιστα τῆς ἀναδημοσιεύσεως γιγνομένης σχεδὸν ταυτοχρόνως, ἐπομένως κατεδίκασε τὴν «*Eclair*» νὰ πληρώσῃ 2,000 φρ. ἀποζημιώσιν τῇ συναδελφῷ αὐτῆς.

* *

Ἐν τοῖς ἐν Παρισίοις καταστήμασι Calmann Lévy ἐγένετο ἐξαίσις ἐκδοσις μετ' εἰκόνων, εἰς δύο δὲ τόμους, τοῦ ἀριστοτε-

νὰ θεωρήσῃ — ἐν τούτοις δὲν εἶναι καὶ ἀποδε-
δειγμένον».

Εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπαφήνῃ κρίσιν τὴν λύσιν τοῦ
ζητήματος ἀν τὸ δύνατον . . . πιθάνον . . .
καὶ μὴ ἀποδεδειγμένον δύναται νὰ θεωρηθῇ
ισοδύναμον τῷ ἀδυνάτῳ.

Πρόστίθηναι ὁμῶς ἐνταῦθα ὅτι πάντα ὑπὸ παρα-
πλήσιον ἔκριναν πνεῦμα, τοῦτέστιν :

«Ὅτι τὰ ἐν Ἰσλαμικῇ ἐρείπιᾳ εἰσὶν ἀχαρακτηρί-
στως ἀόριστα : ἐπειδὴ δὲ ἐλλείπει ἀπ' αὐτῶν τὸ τῆς
κορυφῆς μέρος καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ ἀμυντικὸν αὐ-
τῶν σύστημα, ἀδύνατόν ἐστὶ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι μὶ-
νον τεῖχος φρουρίου καὶ οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ
ᾔναι».

Οὐδέποτε ἐμερολήπτῃσα. Οὐδεμίαν ἐκφέρω κρίσιν
περὶ ἀντικειμένου, ὅπερ ἀγνοῶ. ἀν μὴ αὐτοῖς ὁμμασι
τοῦτο ἴδω.

Μετὰ τῆς ἐκφράσεως τοῦ βαθέος σεβασμοῦ μου πρὸς
τὴν ἐρίτιμον σύνταξιν διατελῶ

ὁλως ὑμέτερος

SCHRÖDER
ἀντιστράτηγος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐν ᾧ χρόνῳ τὸ ἡμέτερον ἔθνος μάλιστα δεῖται
ἀνδρῶν πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ συμβαλλόντων,
ἐν ᾧ χρόνῳ ἀνομολογεῖται ὅτι ἀραιοῦται ὁσμηραὶ ἢ
ψάλαγες τῶν εὐεργετικῶς δρῶντων ἐν τῇ κοινωνίᾳ,
βαθέως ἐπληξε τὴν καρδίαν παντὸς Ἑλλήνου ὁ ἐν
Μαρσαλίᾳ ἐπισυμβὰς θάνατος Γεωργίου τοῦ Ζαφει-

γίματος τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά : «Les trois Mousquetaires».
Τῆς πολυτελεστάτης ταύτης ἐκδόσεως προτάσσεται πρόλογος τοῦ
Ἀλεξάνδρου Δουμά υἱοῦ, ὃν ὅλον ἐδημοσίευσεν τὸ «Figaro» ἐν
τῷ τελευταίῳ αὐτοῦ φιλολογικῷ παραρτήματι καὶ ὅστις ἐστὶν
ἀνάπτυξις τὰ μάλιστα γραφικῇ τοῦ ἔργου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Ἐπαιότατον μωσαϊκὸν τῆς Πομπηίας, φυλακτόμενον νῦν ἐν
τῷ Μουσεῖῳ τῆς Νεαπόλεως, ἐξεικονίζει μάχην τῶν Ἑλλήνων
πρὸς τοὺς Πέρσας. Μέχρι τοῦδε γενικῶς ἦν παραδεδομένον ὅτι
οἱ μαχόμενοι στρατοὶ ἦσαν ὁ μὲν τοῦ Δαρείου, ὁ δὲ τοῦ Ἀλε-
ξάνδρου, ἀλλ' ἄρτι δ' κ. P. Léopold de Feis, ἐκ τοῦ τάγμα-
τος τῶν βαρναβιτῶν, ἐδημοσίευσεν μελέτην δι' ἧς ἰσχυρίζεται ὅτι
οἱ ἀρχιστράτηγοι τῶν δύο μαχομένων στρατῶν εἰσι τοῦ μὲν δ'
Ἀρταξέρξεως, τοῦ δὲ ὁ Κύρος, ἡ δὲ μάχη ἡ τῶν Κουνάξων.

Ἐν Καρλσρούῃ τῆς Γερμανίας ἐποιήσατο ἐναρξιν τῶν ἐργα-
σιῶν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ὀκτωβρίου Γυμνάσιον τῶν θη-
λέων, ὅπερ ἐστὶ τὸ πρῶτον τοιοῦτον ἐν Γερμανίᾳ καὶ ὅπερ, ἀν
ἐπιτύχῃ, χρησιμεύσει ὡς τύπος πρὸς ἴδρυσιν ὁμοίου ἐν Βερολίνῳ.
Τὸ γυναικεῖον γυμνάσιον τοῦτο ἐστὶν ἵδρυμα τῆς Ἑταιρείας πρὸς

ροπούλου, ἀδελφοῦ τοῦ εὐεργέτου τοῦ ἔθνους, εὐερ-
γέτου καὶ αὐτοῦ. Ὁ ἀνὴρ οὗτος στοικῶν ταῖς ἀρ-
χαῖς ἀς τὸ κατ' ἐξοχὴν ἀνθρωπιστικὸν ἔθνος καὶ ἡ
θρησκεία τοῦ θεανθρώπου καθιέρωσεν, ἐν τε τῇ πό-
λει ταύτῃ, ἐν ᾗ ἐγεννήθη, καὶ ἐν Μαρσαλίᾳ ἐπραττεν
ἀεὶ τὸ ἀγαθόν, ὡς κλάδος καὶ αὐτὸς τῶν μεγάλων
οἰκῶν Ζαφειροπούλου καὶ Ζαρίφῃ, οἵτινες ἐπὶ ταῖς
θεοδμήτοις αὐτῶν ἀρεταῖς ἐπηράτου ἔτυχον δόξης
καὶ οὐς εὐλογεῖ τὸ ἔθνος, δοξάζει ἡ ἀνθρωπότης.
Τὸν τε ἔδωθεν καὶ ἔξωθεν πλοῦτον κεκτημένος, τὸν
μὲν φύσει τὸν δὲ πόνοις ἔχων, διήλθεν ἅπαντα τὸν
ὑπὲρ τὰς ἐξ δεκάδας ἐτῶν βίον αὐτοῦ ἐνθεν μὲν πα-
ράδειγμα τιμιότητος καὶ δραστηριότητος ἑαυτὸν πα-
ρέχων, ἐνθεν δὲ ἀργὸς προσερχόμενος μερικώτερον
μὲν τῷ πλοσίῳ, γενικώτερον δὲ τῇ κοινωνίᾳ. Τοῦ-
των ἔνεκα ἐνταῦθα τε καὶ ἐν τῇ πόλει τῶν Φωκαέων
ὁ οἶκος Ζαφειροπούλου ἦν καὶ ἐστὶ κέντρον εὐποιίας,
πρὸς ὃν πάντες ἀπευθυνόμενοι τῆς παρηγορίας τυγ-
χάνουσι. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ ἀοίδιμος ἀνὴρ καὶ
θυμίας ἔτυχεν ἀξίας αὐτοῦ, τῆς δεσποίνης Χριστί-
νης Λασκαρίδου, ἥτις τὴν πρωτοβουλίαν ἔλαβε τῆς
ιδρύσεως τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ Φιλοπτώχου ἀδελφό-
τητος καὶ αὐτὴ κατέθηκε τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ
παρ' αὐτῇ λειτουργούντος ἐργαστηρίου. Τοιοῦτος
διὰ βραχυτάτων ὁ ἀνὴρ ὃν ἀπώλεσε τὸ ἔθνος καὶ οὗ
τὴν μνήμην ν' ἀμαυρώσῃ οὐδ' εὐρώς οὐδ' ὁ πανδα-
μάτωρ χρόνος δύναται, διότι ἡ μνήμη αὐτοῦ ζήσε-
ται εἰς αἰῶνας, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ καταταχθήσεται
ἐν σκηναῖς δικαίων, ἐν ἐκείνοις, οἵτινες τοῖς πεινώ-
σιν ἔδωκαν φαγεῖν, τοῖς διψῶσι πιεῖν, τοὺς ἀσθενεῖς
καὶ ἐν ψυχῇ περιεποιήσαντο.

μεταρροῦμιν τῆς γυναικείας ἀγωγῆς, ἥτις συνῆλθε τελευταῖον
ἐν Βισβάνδεν κατὰ τὸν παρελθόντα ἰούνιον. Ὅπως κατανοηθῇ ἡ
σημασία τοῦ ἱδρύματος τούτου τῆς μέσης κλασικῆς παιδείσεως
τῶν θηλέων, σημειοῦμεθα ὅτι τὰ ἀνώτερα σχολεῖα τῶν κορασίων,
ἅτινα νῦν ὑφίστανται ἐν Γερμανίᾳ, ἔχουσι παρ' αὐτοὺς τὰ κορά-
σια μέχρι τοῦ 14—15 ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν καὶ παρέχουσι
αὐτοῖς τὴν πρώτην παιδείαν ἀνεπτυγμένην. Ὑφίστανται, εἴνε
ἀληθές, δημόσια παιδευτήρια ἀνήκοντα τοῖς δέμοις, ταῖς ἐπαρ-
χαῖς ἢ τοῖς κράτεσι μικρᾶς ἐπιφανείας, ἄλλα τῇ ἰδιωτικῇ πρω-
τοβουλίᾳ ἢ ἑταιρείαις, παρέχοντα πράγματι εὐρεῖαν τὴν μέσην
παιδείαν, ἀλλ' οὐδὲν τῶν παιδευτηρίων τούτων ἐπηγγέλθη, κυ-
ρίως εἰπεῖν, τὴν παρασκευὴν τῶν κορασίων πρὸς τὰς πανεπι-
στημιακὰς σπουδὰς εἰς ἃς πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἐπιθυμοῦσι νὰ γένων-
ται δεκτά.

Τὸ νέον γυμνάσιον τῆς Καρλσρούης δέχεται μαθητρίδας ἀπὸ τοῦ
14 ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν, τοῦτέστιν ἐξελευσάσας τῶν ἀνωτέ-
ρων σχολῶν τῶν θηλέων. Ἡ διάρκεια δὲ τῆς μαθητείας αὐτῶν
ἐστὶ πενταετής. Τὸ πρόγραμμα τοῦ γυμνασίου τούτου ἐστὶν ὁ-
μοιόμορφον, κατὰ τὸ ἐνόν, πρὸς τὸ τῶν γυμνασίων τῶν ἀρρένων.
Ἰδοὺ πρόοδος ! ἀλλὰ . . .

Ο. Α.